

*Ik heb nog
een aantal vragen. Kan
nog niet akkoord gaan.*

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap

TER ONDERTEKENING

Aan: MOCW, via SOCW

nota

Nota nav verslag en nota van wijziging wetsvoorstel
verbetering aansluiting beroepsonderwijs - arbeidsmarkt

Aanleiding

De vaste Kamercommissie OCW in de Tweede Kamer heeft op 20 februari het verslag vastgesteld met betrekking tot het wetsvoorstel verbetering aansluiting beroepsonderwijs – arbeidsmarkt (hierna: VABA). De meeste vragen gaan over de wijziging van de urennorm. Aan het einde van de nota leest u over de inhoud van het wetsvoorstel.

In bijgevoegde nota naar aanleiding van het verslag geeft MOCW antwoord op de gestelde vragen. Tevens is daarin een inleidende tekst opgenomen over de urennorm, waarin ook wordt ingegaan op een recente motie van NSC over de urennorm. Het wetsvoorstel is niet gewijzigd naar aanleiding van de vragen. Wel worden er technische wijzigingen doorgevoerd in het wetsvoorstel, middels bijgevoegde nota van wijziging.

De stukken worden ook voorgelegd aan SOCW, omdat onderdelen van het wetsvoorstel het onderwerp 'leven lang ontwikkelen' betreffen, namelijk verkorte beroepsopleidingen vanwege leer- en werkervaring en het volgen van een deel van een beroepsopleiding in het niet-bekostigd onderwijs. Het gaat specifiek om de antwoorden op de vragen op de pagina's 7, 22 en paragraaf 5 (pagina 28 tot en met 32) van de nota naar aanleiding van het verslag.

Geadviseerd besluit

Indien akkoord met de beantwoording van de vragen van de Kamer, dan wordt u (MOCW) verzocht de volgende stukken te ondertekenen:

- de aanbiedingsbrief aan de voorzitter van de Tweede Kamer,
- de nota naar aanleiding van het verslag,
- de toelichting bij de nota van wijziging.

Na ondertekening, worden de stukken verzonden aan de Tweede Kamer ten behoeve van de eerstvolgende procedurevergadering, te weten 11 september. De beoogde inwerkingtredingsdatum van de meeste wijzigingen is 1 augustus 2026. De grondslag voor de CBS-gegevens zou eerder in werking kunnen treden. CBS wenst dat dit snel na de parlementaire behandeling van het wetsvoorstel gebeurt.

Achtergrond wetsvoorstel

De vraag naar goed opgeleide vakmensen in Nederland is groot. Daarom is het belangrijk dat een student na het volgen van een mbo-opleiding een kansrijke positie heeft op de arbeidsmarkt. Een goede aansluiting tussen het onderwijs en

Wetgeving en Juridische
Zaken

Van

T +316

Datum

14 juli 2025

Referentie

WJZ/51263119 (12507)

Bijlagen

1. Aanbiedingsbrief (50636657)
2. Nota nav verslag (50636651)
2. Nota van wijziging (51246709)
3. Gelakte beslisnota
4. Verslag (51247592)

Intern OCW afgestemd
MBO, KO

?

de arbeidsmarkt is hierin een vereiste. Het doel van het wetsvoorstel VABA is om de aansluiting tussen het mbo en de arbeidsmarkt te verbeteren door scholen meer ruimte te geven om maatwerk te bieden. Zo kunnen zij het onderwijs flexibeler inrichten, gericht op de wensen van individuele studenten en van de arbeidsmarkt. Binnen het wetsvoorstel worden verschillende maatregelen genomen:

Datum
14 juli 2025

1. Meer ruimte voor hybride, praktijkgerichte onderwijsvormen binnen de urennorm. De urennorm voor begeleide onderwijstijd (klassikaal onderwijs) en beroepspraktijkvorming (stage/leren in de praktijk) wordt verlaagd en die voor flexibele uren (innovatief onderwijs op het snijvlak van onderwijs en de praktijk) wordt verhoogd.
2. Meer ruimte om de opleiding te verkorten voor studenten met relevante leer- of werkervaring, doordat mbo-instellingen expliciet de bevoegdheid krijgen om afzonderlijke verkorte opleidingen aan te bieden voor studenten met relevante leer- of werkervaring.
3. Meer ruimte voor instellingen om passende keuzedelen aan te bieden en voor studenten de mogelijkheid om voordat zij een keuzedeel volgen een keuze te maken of te heroverwegen.
4. Het voor werkenden en werkzoekenden aantrekkelijker te maken om een deel van een mbo-opleiding te kunnen volgen in het niet-bekostigde onderwijs, bijvoorbeeld door een deel van een opleiding aan te bieden.
5. Het inzichtelijk maken van de aansluiting van een mbo-instelling op de arbeidsmarkt door een grondslag op te nemen voor publicatie van gegevens door CBS in het kader van het Nationaal Cohortonderzoek Onderwijs.

De maatregelen hebben de steun van de MBO Raad, NRTO (vertegenwoordigers van de bekostigde en niet-bekostigde instellingen) en JOB MBO (vertegenwoordiger van mbo-studenten). Zij zouden graag zien dat de wijzigingen z.s.m. in werking treden.

Het wetsvoorstel heeft geen consequenties voor de rijksbegroting.

→ gevolgen basis-
van dig heden?

hoe wordt
kwaliteit geborgd?
Waarde diploma is geen
norm maar
antonen niveau/
vaardigheid.

? Modulariteit diplo-
mes en?

→ Gegevens van
het kunst onder-
wijs landen van
ons koninkrijk?

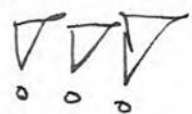
Kernpunten voorliggende stukken

- De meeste van de ruim 70 vragen zijn gesteld door de NSC en de GroenLinks-PvdA fractie. Ook de VVD en de BBB fractie hebben vragen gesteld. Er wordt een aantal vragen gesteld over keuzedelen, verkorte opleidingen, en het aanbieden van een deel van een opleiding in het niet-bekostigd onderwijs; veruit de meeste vragen gaan over het voorstel de urennorm te wijzigen. De Kamer maakt zich onder andere zorgen over de onderwijskwaliteit.
- Met name de fractie van NSC is zeer kritisch en vindt dat het onderdeel over de **urennorm** uit het wetsvoorstel moet worden gehaald.
- De wijziging van de urennorm is bedoeld om middels flexibele uren mbo-instellingen meer ruimte te geven om programmaonderdelen die de aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt versterken, mee te laten tellen voor de urennorm. Hiertoe wordt het verplichte minimum aantal uren begeleide onderwijstijd, en in enkele gevallen de beroepspraktijkvorming, verlaagd.
- De zorgen richten zich er met name op dat instellingen de flexibele uren gebruiken voor zogenoemde 'huiswerkklassen'. Dit zou ten koste gaan van

de onderwijskwaliteit. Deze zorgen leven ook bij een aantal partijen in het onderwijsveld, bijvoorbeeld Ouders&Onderwijs.

Datum

14 juli 2025

- In de nota naar aanleiding van het verslag is een inleiding opgenomen waarin u enkele aspecten m.b.t. de aanpassing van de urennorm nader toelicht. Hierin benoemt u dat u de zorgen over de onderwijskwaliteit begrijpt, en dat u dit onderdeel van het wetsvoorstel opnieuw bekeken heeft. Ook geeft u aan dat u overleg heeft gehad met de inspectie over de mogelijke risico's van de wijziging. Het zorgvuldig bekijken van het wetsvoorstel en contact met de Inspectie heeft enige tijd gekost.
- U geeft aan dat de Onderwijsinspectie toezicht houdt en blijft houden op het onderwijsprogramma en de uitvoering ervan, en hierbij kijkt of er wordt gewerkt met effectieve leersituaties en of er een passend en stimulerend leerklimaat wordt gecreëerd dat studenten actief betreft. Ook wordt er gekeken of het handelen van docenten is gericht op het ondersteunen en voldoende uitdagen van studenten.
- U concludeert – zoals de inspectie ook aangeeft – dat het risico op huiswerkklasjes klein is. De inspectie beschikt over afdoende middelen om toezicht te houden en om in te grijpen (gesprek aangaan, herstelopdracht, sanctioneren) wanneer dat nodig is.
- In de inleidende tekst reageert u ook op de **motie Soepboer** over het aantal gerealiseerde contacturen bij opleidingen. Tijdens het tweeminutendebat op 21 januari jl. heeft de toenmalige minister van OCW toegezegd bij de inspectie na te gaan welke gegevens voor handen zijn. In de inleidende tekst concludeert u dat de inspectie niet beschikt over gegevens over de gerealiseerde onderwijstijd ofwel contacturen van de mbo-opleidingen.
- Het Kamerlid Westerveld (GroenLinks-PvdA) vraagt naar de stand van zaken van **motie Westerveld** over het onder bepaalde voorwaarden en in uitzonderingsgevallen toestaan dat het praktijkonderwijs mag samenwerken met een niet-bekostigde mbo-instelling (nbi). Op dit moment werkt de directie Kansengelijkheid en Onderwijsondersteuning, in afstemming met de directie mbo, aan een wetsvoorstel dat het mogelijk gaat maken dat scholen voor praktijkonderwijs in samenwerking met en altijd onder verantwoordelijkheid van het mbo, gezamenlijk entreeonderwijs aanbieden binnen de muren van het praktijkonderwijs. Voor dit wetsvoorstel in wording zijn principe-afspraken gemaakt met de betrokken veldpartijen. Westerveld heeft bij de motie verzocht de samenwerking met nbi's te betrekken bij dat voorgenomen wetsvoorstel. De voorwaarden om deze samenwerking mogelijk te maken worden komend najaar met veldpartijen besproken. Daarna wordt u hierover verder geïnformeerd. In de nota naar aanleiding van het verslag noemt u dat het wetsvoorstel naar verwachting in 2026 in internetconsultatie gaat.
- De **nota van wijziging** is technisch van aard en verbetert met name een aantal verwijzingen naar artikelen in de WEB die met het wetsvoorstel verplaatst worden.

Toelichting

- Aan de hand van de antwoorden in de nota naar aanleiding van het verslag besluit de Kamer of het wetsvoorstel gereed is voor plenaire behandeling.

Datum
14 juli 2025

TER ONDERTEKENING

Aan: MOCW

**Wetgeving en Juridische
Zaken**

Van

T +316

Datum

13 oktober 2025

Referentie

WJZ/54743843 (12507)

Bijlagen

1. Nota ter ondertekening met referentienummer WJZ/51263119 (12507)
2. Aanbiedingsbrief (50636657)
3. Nota nav verslag (50636651)
4. Nota van wijziging (51246709)
5. Gelakte beslisnota's
6. Verslag (51247592)

Intern OCW afgestemd
MBO

nota

Nota nav verslag en nota van wijziging wetsvoorstel
verbetering aansluiting beroepsonderwijs - arbeidsmarkt

Aanleiding

In de week van 18 september heeft u de nota n.a.v. verslag en de nota van wijziging van het wetsvoorstel verbetering aansluiting beroepsonderwijs-arbeidsmarkt gelezen. Aangezien u nog een aantal vragen had, bent u niet akkoord gegaan met verzending van de stukken naar de Tweede Kamer. Tijdens de beleidsstaf op 9 oktober hebben we u op hoofdlijnen meegenomen in de inhoud van het wetsvoorstel. Bij de paragraaf "Toelichting" in deze nota volgen de antwoorden op de door u gestelde vragen.

Geadviseerd besluit

Indien u akkoord met de beantwoording van de vragen van de Kamer en de door u gestelde vragen, dan wordt u verzocht de volgende stukken te ondertekenen:

- de aanbiedingsbrief aan de voorzitter van de Tweede Kamer,
- de nota naar aanleiding van het verslag,
- de toelichting bij de nota van wijziging.

Kernpunten

Voor de kernpunten van de voorliggende stukken wordt verwezen naar de vorige nota ter ondertekening (met referentienummer WJZ/51263119 (12507)), welke als bijlage is toegevoegd.

Na ondertekening, worden de stukken verzonden aan de Tweede Kamer ten behoeve van de eerstvolgende procedurevergadering, te weten 20 november. Tijdens de procedurevergadering besluit de Kamer of het wetsvoorstel gereed is voor plenaire behandeling.

De beoogde inwerkingtredingsdatum van de meeste wijzigingen is 1 augustus 2026. De grondslag voor de CBS-gegevens zou eerder in werking kunnen treden. CBS wenst dat dit snel na de parlementaire behandeling van het wetsvoorstel gebeurt.

Toelichting

Wat zijn de gevolgen voor de basisvaardigheden wanneer de uren voor bot verlaagd worden?

De huidige en toekomstige normen op de basisvaardigheden blijven onverminderd van kracht. Met de wijziging van de urennorm behouden we naast een deel flexibele uren nog een robuust deel van minimaal 75% van de onderwijstijd voor

begeleide onderwijstijd of stages. De verwachting is dat de flexibele uren worden ingezet voor het beroepsgerichte deel van de opleiding. De basisvaardigheden zullen met name binnen de begeleide onderwijstijd, wat minimaal de helft van het onderwijsprogramma betreft, plaatsvinden. De wijziging van de urennorm zal dus geen effect hebben op het onderwijs in de basisvaardigheden.

Datum

13 oktober 2025

Hoe wordt de kwaliteit gewaarborgd bij verkorte opleidingen?

Voor zowel de opleiding in reguliere duur als voor de verkorte diplomagerichte opleiding gelden dezelfde beroepsgerichte kwalificatie-eisen, generieke eisen voor taal, rekenen en burgerschap en dezelfde eisen voor keuzedelen. De onderwijsinstelling biedt het onderwijs of de bpv alleen in minder uren aan, doordat er geen scholing gevolgd wordt voor wat de student al weet en kan. Studenten leggen alle examens af, tenzij er sprake is van vrijstelling voor een examen(s). Dit is aan de examencommissie. Alle wet- en regelgeving voor onderwijs en examinering is ook op een verkorte opleiding van toepassing inclusief het toezicht door de inspectie. Hiermee waarborgen we dat ieder afgegeven diploma identieke waarde heeft op de arbeidsmarkt.

[Niet-bekostigd onderwijs/lbi] Gaat dit om modulair diplomeren?

Nee, de mogelijkheid om in de loopbaanbegeleidende leerweg (lbi) een onderdeel van een mbo-opleiding te volgen is bedoeld voor werkenden en werkzoekenden die, in het kader van bij- of omscholing, alleen een arbeidsmarktrelevant onderdeel van de opleiding willen volgen. Het is dus in principe niet bedoeld voor mensen die een mbo-diploma willen halen. Uiteraard kan iemand wel, na het behalen van het onderdeel, besluiten in te stromen in een diplomagericht traject en een vrijstelling aan te vragen voor het onderdeel dat al is behaald.

[Statistische informatie] Gaat dit om gegevens van herkomst onder landen van ons koninkrijk?

Voor de rapportages vanuit het NCO (Nationaal Cohortonderzoek Onderwijs) niet en voor de onderwijskansenscores, specifiek voor de achterstandsscores, wel.

Rondom het uitbreiden van de wettelijke grondslag ten behoeve van informatieproducten die CBS faciliteert worden voor het NCO (Nationaal Cohortonderzoek Onderwijs) (bijvoorbeeld voor arbeidsmarktpositie mbo-afgestudeerden) geen gegevens gebruikt waarin herkomst onderscheiden wordt.

Voor de berekening van de achterstandsscores kijkt CBS wel naar 'herkomstgroeperingen'. Daarnaast kijken ze naar een aantal andere achtergrondkenmerken, zoals hoogst genoten opleiding van de ouders. Op basis daarvan wordt eerst per leerling een score berekend. Die scores worden geaggregeerd tot achterstandsscores per vestiging.

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

n.v.t.